

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci žalobkyne: **H.**, bytom U., S., zastúpenej Ing. P., bytom ako žalobkyňa, proti žalovanej: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 6 S 123/2008-26 z 28.5.2009 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 6 S 123/2008-26 z 28.5.2009 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom krajského súdu bola zamietnutá žaloba, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo zamietnuté odvolanie a potvrdené rozhodnutie pobočky žalovaného Spišská Nová Ves, č. 200-08350-CA02/2008 zo dňa 28. júla 2008, ktorým rozhodnutím prvostupňový správny orgán rozhodol vo veci nároku na nemocenskú dávku dobrovoľne nemocensky poistenej osoby podľa § 33 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) tak, že

žalobkyni nepriznal nárok na nemocenské v období od 30. júna 2008 do ukončenia pracovnej neschopnosti. Dôvodil tým, že v posledných dvoch rokoch pred vznikom dočasnej pracovnej neschopnosti nebola ako dobrovoľne nemocensky poistená osoba nemocensky poistená najmenej 270 dní. Krajský súd dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že nárok na nemocenské dávky si uplatnila predložením potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti č. H 968873, v ktorom je v rubrike „Poistný vzťah“ vyznačená dobrovoľne nemocensky poistená osoba. Pri posudzovaní podmienky 270 dní nemocenského poistenia v posledných dvoch rokoch pred vznikom dočasnej pracovnej neschopnosti bolo možné prihliadnuť len na obdobie jej dobrovoľného nemocenského poistenia, t.j. 190 dní. Obdobie povinného nemocenského poistenia zamestnankyne by sa na účely splnenia podmienky ustanovenej v § 33 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z. započítalo len v tom prípade, ak by v deň vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti, t.j. 30. júna 2008, už netrvalo. Do obdobia dobrovoľného nemocenského poistenia žalobkyne preto nebolo možné započítať obdobie jej povinného nemocenského poistenia u zamestnávateľa, nakoľko ku dňu vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti žalobkyne išlo o neukončené povinné nemocenské poistenie zamestnanca.

Žalobkyňa v odvolaní proti rozsudku krajského súdu žiadala rozhodnutie zrušiť pre nesprávne právne posúdenie veci. Poukázala na úraz, ktorý utrpela a na nárok na nemocenské z dobrovoľného nemocenského poistenia. Nemocenské z povinného poistenia zamestnanca nepožiadala, lebo v zamestnaní čerpala dovolenku. Z uvedeného dôvodu je preto vylúčené aplikovať § 58 ods. 1, 2, 3, a to ani v spojení s § 33 zákona. Napriek nespornej práceneschopnosti následkom úrazu jej neboli vyplatené žiadne nemocenské dávky ani z dobrovoľného nemocenského poistenia ani z povinného nemocenského poistenia zamestnanca.

Žalovaná žiadala prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania a dospel k záveru, že krajský súd nepochybil, ak žalobu zamietol. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania s poukazom na § 250ja ods. 2 OSP.

Preskúvanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v správnom súdnictve je ovládané dispozičnou zásadou (§ 249 ods. 2 OSP).

Podľa § 250i ods. 1 OSP pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 250i ods. 3 OSP pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Odvolačí súd dospel k záveru, že prvostupňový súd pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného v rozsahu žalobných bodov uvedených v žalobe žalobcu postupoval v intenciách citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich správne súdnictvo.

V predmetnej veci bolo preukázateľne zistené, že žalobkyňa bola dobrovoľne nemocensky poistená osoba na základe registračného listu FO – prihláška z 19. decembra 2007, a to od 23. decembra 2007. Zároveň bola povinne nemocensky poistená zamestnankyňa zamestnávateľa Z., H. 16, S. od 1. apríla 2002. Od 30. júna 2008 bola v dôsledku úrazu uznaná za dočasne práceneschopnú. Nárok na nemocenské si uplatnila predložením Potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti č. H 968873, na ktorom v rubrike „Poistný vzťah“ bola vyznačená dobrovoľne nemocensky poistená osoba. Ku dňu vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti, t.j. k 30. júnu 2008, bola dobrovoľne nemocensky poistená 190 dní.

Podľa § 33 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov zamestnanec a povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba majú nárok na nemocenské, ak boli pre chorobu alebo úraz uznaní za dočasne práceneschopných na výkon zárobkovej činnosti alebo im bolo nariadené karanténne opatrenie podľa osobitného predpisu (ďalej len "dočasná pracovná neschopnosť").

Podľa § 33 ods. 2 zákona dobrovoľne nemocensky poistená osoba má nárok na nemocenské, ak jej vznikla dočasná pracovná neschopnosť a v posledných dvoch rokoch pred vznikom dočasnej pracovnej neschopnosti bola nemocensky poistená najmenej 270 dní.

Je nepochybné, že nárok na nemocenské dávky mohol v prípade žalobkyne v dôsledku úrazu z 30. júna 2008 vzniknúť z viacerých nemocenských poistení (§ 58 zák. č. 461/2003 Z.z.).

Podľa § 184 ods. 1 zákona dávkové konanie sa začína, ak tento zákon neustanovuje inak, na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby, ktorá si uplatnila nárok na dávku a nárok na výplatu dávky.

V preskúmvanej veci si žalobkyňa uplatnila nárok na nemocenské dávky pri dočasnej pracovnej neschopnosti vzniknutej dňa 30. júna 2008 len z poistného vzťahu dobrovoľne nemocensky poistenej osoby. U zamestnávateľa ako učiteľka čerpala v období po úraze, po 30. júni 2008 dovolenku.

Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že v posledných dvoch rokoch pred vznikom dočasnej pracovnej neschopnosti žalobkyňa nebola nemocensky poistená 270 dní.

Z dôvodu nesplnenia zákonnej podmienky ustanovenej v § 33 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. - správne orgány posúdili nárok na nemocenské v období od 30. júna 2008 do ukončenia dočasnej pracovnej neschopnosti v súlade so zákonom. Nemocenské poistenie ako súčasť sociálneho poistenia je poistením pre prípad straty alebo zníženia príjmu zo zárobkovej činnosti a na zabezpečenie príjmu v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti, tehotenstva a materstva. Nemocenské nebolo možné žalobkyňi priznať ani z povinného nemocenského poistenia zamestnankyne, a to z dôvodu, že z tohto poistného vzťahu nárok na nemocenské si neuplatnila, aj keď túto možnosť mala. Žalobkyňa počas obdobia školských prázdnin mala príjem (mzdu) zo zamestnania, pričom zamestnávateľ za ňu riadne odvádza poistné na nemocenské poistenie.

V danom prípade rozpor so zákonom v súdnom konaní zistený nebol, preto odvolací súd podľa § 219 OSP prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdil, pričom sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozsudku krajského súdu.

Odvolací súd zisťoval aj včasnosť podania opravného prostriedku a dospel k záveru, že uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 6S/123/2008-54 zo dňa 22.10.2009 bolo

podľa § 58 ods. 1 OSP rozhodnuté o odpustení zmeškania lehoty. Odvolací súd z uvedeného dôvodu nemohol na námietku žalovanej týkajúcej sa neskoro podaného odvolania prihliadnuť.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 250k OSP. Žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol a žalovanému trovy nevznikli, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. apríla 2010

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková